

Današnji številki je priložen žepni koledarček za leto 1927, ki ga je izdala Učiteljska tiskarna. Shranite ga in ozirajte se na oglase, ki so na njem!

— **Državne šole v Prekmurju** še sedaj niso dobile kreditov za julij-sentember, a bliža se tretje četrtletje in koncu. Šole imajo polno dolgovo, od vseh strani prihajajo odomini, a plačati se ne more, ker ni denarja. Kmalu bodo začeli šole rubiti, kakor nekje v Voivodini.

— **Članom in članicam učiteljskega društva za ljubljansko okolico.** Vsled dopisa poverjenosti UJU z dne 31. avgusta 1926 št. 108 mora vsak član UJU izpolniti in podpisati pristopno izjavo ter isto vnositi predsedniku ali tainiku društva najkasneje do 20. decembra t. l. Vse one, ki ne bodo izpolnili in podpisali pristopnih izjav do omenjenega termina, se bo smatralo, da so izstopili iz društva in se jih bo kratkoma črtalo ter bodo s 1. januarjem 1927 izgubili vse društvene pravice in tako prenehali biti člani društva in obenem UJU. Oni tovariši in tovarišice, ki niso še poravnali članarine za leto 1926., naj to storijo še tekom tega leta, sicer ne bodo imele glasovalne pravice na prihodnjem občnem zboru. Sreskemu šolskemu referentu na se bo poslal seznam članov in članic društva v svrhu evidence, da ne bodo nečlani izrabljali naša društvena zborovanja za pouka prost dan.

* Vsi člani in članice, ki so pristopili v društvo meseca novembra ali pozneje plačajo za tekoče koledarsko leto 15 Din članarine, poročene pa 10 Din. Štev. ček, računa je 12.226.

— **Jedna 35-letišnica prosvetnog i nacionalnog rada.** Učiteljsko društvo »Jedinstvo« u Zagrebu prilikom svoje jesenske skupštine, održane 14. XI. o. g., naročito me je počastilo proslavom 35-letišnice moga prosvetnog i nacionalnog rada. Na sam dan proslave i nosilice toga čestitali su mi mnogi od mojih družica i drugova, prijatelja i znanaća pa i neke organizacije prosvetnih radnika.

Svima hvalim ovim putem na dobru i iskrenim željama, izraženima bilo usmeno bilo pismom ili brzojavom, a posebice i osobito hvalim Učiteljskom društvu »Jedinstvo« u Zagrebu. Izvršnom odboru UJU u Beogradu. Profesor-skom društvu — sekciji Zagreb. Poverjenstvu UJU u Zagrebu i Ljubljani, na i predsedništvu sres. učit. društva u Jastrebarskom i Karlovcu.

Želim, da i u penziji budem što aktivnim članom naše učiteljske organizacije, na ču nastojati i u buduće opravdati dosadnje novierne i ljubav svoje sestrar i braće i spreman sam svojim ma i slabu snagu staviti i dalje u službu promicanja naše stališke organizacije i prosvetnog napredka našeg jedinstvenog trolepmenskog naroda. — Zagreb dne 1. decembra 1926. — **Ambrozio V. Pestiček** oblasni nadzornik osn. nastave u penziji.

— **Najboljše radnike** sedanjosti so gotovo Günther - Wagner »Speckgummi Gee Wee«, ki se uporabljajo za vsako pisavo z najboljšim uspehom in se dobe v raznih velikostih. Radnike so v resnici dobre in jih toplo priporočamo.

— **»Zbori«**, Mesečna revija za novo zborovsko glasbo z glasbeno književno prilogo. Ureduje Zorko Prelovec, izdaja nevsko društvo »Ljubljanski Zvon« v Ljubljani. V deseti pravkar izišli številki letošnjega letnika sta objavljena dva zbor tržaškega skladatelja Vasilija Mirka, in sicer »Sestoroglasni mešani zbor »Rokoko« ter moški zbor »Tolovaji«, oba na besedilo pesnice Utve (Prunkove). 11. številka »Zborov« izide začetkom novembra. 12. začetkom decembra z obširno in vsebinsko zelo zanimivo književno prilogo. Ker je naklada »Zborov« določena, je še čas, da se na letošnji letnik naročite, ker va pozneje ne bo dobiti.

— **»Zvončkova«** 3. številka je ravnokar izšla in ima naslednje vsebino: E. Gangel: Materina povest o copatki — pesem. Jos Vandot: Koclieva osveta — planinska pripovedka. Miroslav Kunčič: Jesenska žalost — pesem. Dr. Ivo Lah: Na kraljev dan — gledališka igra. Fr. Ločniškar: Kralj in cestar — povest. Lado Jerše: Pesem begunke. Elvira Dolinar-Sittigova: Naša domovina — poučni spis Kralj Aleksander I. — podoba. Fran Ločniškar: Jesenska — pesem. Pouk in zabava in kotiček gospoda Doronoliškega.

— **»Narodna Prosveta«** prinaša v 93. številki pod naslovom »Značajna od-

luka« oklic upravnega odbora Slomškove zveze v Ljubljani glede njene razdružitve. V nadaljnjem omenja članek v »Učit. Tovaršu« št. 16.

— **Vsem šolskim odrom!** Narodno-prosvetni odsek UJU poverjeništvu Ljubljana ima v zalogi prepise sledečih iger: Ribičič: Trije bratje. šest deških in ena dekliška vloga (ena slika); Lola. 9 deških, 1 dekliška vloga (štiri slike); Trošt: Kraljevič Marko in beg Seladin. 4 deške 3 dekliške vloge (eno dejanje); Testament mlike Jugovičev. 3 deške in 4 dekliške vloge (3 slike); Tiran: Pri botri zimi. 12 deških, 4 dekliške (poleg tega vile, ptički, muca); dvo-dejanka s plesom in petjem; Fr. Skuli: Ujedinjenje. 5 deških vlog (ena slika); Čebular: Sirota Marica. 5 dešk., 6 dekl. (9 kratov, 7 vil); štiri dejanja; Šušteršič: Svetli kamen. 19 dešk. 2 dekl. (služabniki pački nadarja poleg or. vlog) štiri slike. Poleg navedenih iger ima Prosvetni odsek v prepisu Zbirko »deklamovank«, ki jo je uredil F. L. Zbirka obsega dva dela: v prvem delu so deklamovanke za otroke nižjih razredov, a v drugem za otroke višjih razredov. — **Tovarišice!** Poživite zopet delovanje šolskih odrov in sežite pridno po navedenih delih. Poslužite se tudi zbirke »Šolski oder« in povzdignite naše prosvetno delovanje med deca. — V vseh teh zadevah se je obračati na tainištvu na-

rodno-prosvetnega odsaka Pov. UJU — Ljubljana

— **Za našo pedagoško knjižnico Pov. UJU.** Po dolgem prestatku prihajam zopet s prošnjo. Dasi se mi je posrečilo nekaj del izpopolniti, vendar jih je še mnogo ostalo nepopolnih zato se obračam na vse tovarišice) s prošnjo: Preglejte svoje knjižnice, morda najde kdo katero, v knjižnici manjkajočih knjiž. ki so spodaj navedene:

»Zvonček« manjka II., XV. in XXIII. letnik.

»Pobotnika« manjka letniki 1880., 1882., 1884., 1918., 1921., 1924.

»Vrtec« I. do VII., VIII., XX., XXII. in XXV. do LV. letnika.

Die neuen Gesetze und Verordnungen auf dem Gebiete der Volksschule od 2. do 13., 14. in od 20. zvezka dalje.

»Naša bodočnost« manjka I. letnik.

»Pedagoški letopis« III. in XVII. letnik.

Ne samo navedene, ampak vse knjiž. katerekoli vsebine, vse so za knjižnico dobrodošle.

Knjižničar.

— **V ožjem domačem krogu** je dne 30. novembra t. l. praznoval 25-letnico poroke šolski upravitelj v Birčvi vasi Fran Grudnik s svojo ženo Ano rojeno Pavšič.

— **Poročila sta se** Jože Štrubelj, učitelj v Črnomlju in Anica Šetina, učiteljica istotam. Želimo jima vse najbolje!

Naša društvena zborovanja.

Zborovanje Meziškega učiteljskega društva. — Razpust krajnega šolskega sveta v Mežici. — Poročila listov v tej zadevi. — Meziško društvo je proti izstopu iz kulturnih društev. — Za vspostavitev šolskih korporacij. — Razprave o učnih načrtih se po društvi še vedno nadaljujejo. — Podružnica »Slomškove zveze« v Ljubljani je likvidirala. — Njeni člani so korporativno vstopili v UJU in že zborovali skupno pri ljubljanskem učiteljskem društvu. — Pedagoško društvo »Slomškova družba« se ne bo vtilkala v stanovsko-politična vprašanja. — Nastop bo enoten v UJU, discipliniran in solidaren v obrambo stanovskih pravic ob vsakem režimu. — UJU je edina upravičena predstaviteljica vsega učiteljstva v naših stanovsko političnih zahtevah. — Referati o delovni šoli na naših društvenih zborovanjih. — Boj med »šolo učilnico« in »delovno šolo« pridobiva tal tudi med učiteljstvom. — Baklja šole bodočnosti prinaša svetlobo tudi v naše vrste. — Prelomi med starim in novim je neizogiben.

Vabila

— **Učiteljsko društvo za marenberški okraj** zboruje dne 11. dec. 1926 ob 9. uri na osnovni šoli v Vuhredu. Vzpored: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Smernice za zbiranje domoslovnega materijala. (Poroča tov. Jurančič.) 4. Slučajnosti. 5. Celodnevni rokotvorni tečaj pod vodstvom tov. Kosa. Odsotnost opravičiti! — Predsednik: Jurančič.

— **Učiteljsko društvo za srez Murska Sobota** vrši svoj letni občni zbor v četrtek, 16. decembra t. l. v prostorih državne osnovne šole v Murski Soboti. Začetek ob 9¹⁵ uri. — Na dnevnem redu so poročila društvenih funkcionarjev in volitve novega odbora. Udeležba dolžnost. — **Odbor.**

— **Kamniško učiteljsko društvo** ima svoj redni občni zbor v četrtek dne 20. decembra 1926 ob 10. uri v šolskem poslopiu v Kamniku. Dnevni red: 1. Poročila odbora. 2. Volitve novega odbora. 3. Slučajnosti. Pred začetkom običajnega dnevnega reda občnega zbora točno ob 10. uri se vrši odlikovanje gospoda sreskega referenta v pokoju Matko Kanteta. Udeležba obvezna!

Poročila:

— **Okr. učiteljsko društvo za Meziško dolino.** Zborovanje dne 13. XI. 1926, v šoli na Prevaljah. Navzočih 35 članov.

Predsednik odpravlja ob 9. uri zborovanje in pozdravi posebno novo vstopivše člane: spomni se tudi umrlega tovariša Kovačiča — koroškega trpinca. Nadalje omeni razpust krajnega šol. sveta v Mežici in sploh neugodne razmere v katerih se nahaja danes ves učiteljski stan. Nato pride na dnevni red.

Zapisnik zadnjega zborovanja se prečita. Kot dopolnilo k zapisniku prečita pov. Mencin resolucije, ki jih je v smislu sklepa zadnjega zborovanja sestavil odbor.

Tovarišica Kertova vpraša, koliko pristopnic k Učit. tiskarni je že odposlanih.

Tov. Sokol poroča o zborovanju v zadevi ustanovitve kmetijskega nadaljevalnih šol, ki se je vršilo 9. XI. 1926 pri Rozmanu na Prevaljah.

V zadevi razpusta krajnega šolskega sveta v Mežici je veljaven še stari koroški zakon, po katerem pritiče ta pravica delželnemu šol. svetu, kateremu odgovarja danes veliki župan. Razpust se sme izvršiti, če je kraj. šol. svet šoli sovrazen in ovira razvoj šolstva; na njegovo mesto pa se postavi šol. administrator. Predsednik prosi tov. Möderndorferja kot člana bivšega kraj. šol. sveta, da pošlje to zadevo. Tov. Möderndorfer izjavlja, da je kraj. šol. svet razpustil sreski poglavar na Prevaljah z odklom, ki ga utemeljuje po koroškem zakonu.

Razmere v šolski upravi: V zvezi s tem predmetom se je vnela splošna živahna debata o razmerah v šolski upravi, v katero so posegali tovariši Doberšek, Gačnik, Sokol, Mencin in drugi. Debatu je privedla do naslednje resolucije, ki je bila soglasno sprejeta:

Pozivljamo poverjeništvu, da naj resneje razmišlja o ukrepih, ki bi bili potrebni, da bi se zaježil vladajoči birokratizem v šolski upravi in bi prišlo učiteljstvo, pa tudi narod do svojih zastopnikov v njej do besede in veljave. Zlasti naj prouči, ali se ne bi dali zopet upostaviti

v okvirju obstoječih zakonov okrajni in višji šolski sveti. Ako to ne bi bilo možno, naj deluje na to, da se upostavijo disciplinski sveti z izvoljenimi zastopniki učiteljstva pri sreskih poglavarjih in velikih županih. Sporedno s tem se naj prične energična akcija, da se zopet upostavi veljavnost uradniškega zakona v pogledu disciplinskih zadev, ker se stari zakon pri sedanjih upravnih ureditvah ne da izvajati in je zato učiteljstvo brez pravega zastopstva v disciplinskih zadevah. — V splošnem naj poverjeništvu podvzame odločne korake, da se v čim večji meri loči šolska uprava od politične in to stališče z največjo energijo zastopa pri obravnavi projekta osnovnošolskega zakona. Dokler takega zakona ni, naj se zavzema za ustanovitev prosvetnih inspektoratov.

Referat o okrajni učiteljski knjižnici. Tov. Doberšek izjavlja v svojem referatu, da je bilo v zadnji poslovni dobi izposojenih 145 knjig, omenja tudi, da nekaj knjig manjka, ter naproša učiteljstvo naj bo bolj vestno pri vračanju knjig. Nadalje omenja, da ima knjižnica dosti prav dobrih knjig. Manjka pa novejših knjig iz eksperimentalne metodike. Knjižnica se je pomnožila v zadnjem času za kakih 20 knjig, katerih seznam bo poslal šolam. Na koncu referata stavi tele tri predloge: 1. določi naj se rok za izposojevanje knjig; 2. določi naj se, kdo je odgovoren pri izgubi knjig; 3. od države naj se naprosi subvencija za knjižnico. Po daljši debati se določi: 1. Rok za izposojevanje traja 3 mesece. Kdor knjige v tem času ne vrne, dobi opomin. Če niti tedaj ne vrne knjige, plača za vsak nadaljni opomin 5 Din globe. 2. Za izposojeno knjigo je odgovoren upravitelj šole, ki si je knjigo izposodila, dotlej, da jo izroči onemu, ki jo želi. S prevzemo pade tudi odgovornost na dotičnika. Tudi tretji predlog glede subvencije se sprejme. Tov. Mencin predlaga, naj se sestavi poseben seznam priporočljivih knjig za vsako poedino stroko kar bi prišlo posebno mlajšim tovarišem v prid. Predlog je bil sprejet.

Referat o akciji za skupen nastop v obrambo uradniških pravic. Tov. Möderndorfer je v svojem tozadevnem referatu proti izstopu iz kulturnih društev, ker bi bil to udarec za nas same. Navsuetuje pa, da bi stopilo društvo v stik z »ligo za zaščito zakonov«, ki se je ustanovila v Beogradu in kateri predseduje univerzitetni profesor dr. Jovan Cvijić, od katerega si bo on izposloval potrebne informacije. Tov. Gačnik se zavzema za to, da naj bi poverjeništvu v Ljubljani imenovalo strokovnjaka, ki bi zbral vse podatke o korupciji in pokazal, kje se naj v državni upravi štedi. — Tov. Mencin je v tej zadevi mnenja, da naj še počakamo za enkrat s konkretnimi predlogi do tedaj, da dobi tov. Möderndorfer zaželjene informacije od lige iz Beograda, v splošnem pa pozdravlja predlog tovariša Gačnika. Izreka se za to, da bi statistično ugotovili delo učiteljev v javnosti.

O vseh teh predlogih se razvije živahna debata, v katero posegajo med drugimi tov. nadzornik, Sokol, Gačnik, Mencin in Doberšek. Plod debate so naslednji sklepi društva:

1. Izrečemo se proti izstopu iz kulturnih društev, ker je naš politični vpliv v sorazmerju z našo veljavo v narodu.

2. Glede vstopa v centralno organizacijo državnih nameščencev smo mnenja, da naj bi pri-

stopila cela organizacija kot taka. Če se to ne zgodi, pristopimo kot društvo.

3. Dolžnost vsakega učitelja je, da pri svoji stranki odločno zastopa interese učiteljstva in zahteva organizacije, da je tudi pripravljen izvajati konsekvence, ako njegove zahteve ne bi našle razumevanja.

Slučajnosti. Predsednik omenja, da je prišel na društvo dopis, v katerem urednik »Sadržaja in vrtarja« v Ljubljani popravlja žalitve, zapisane v zadnji številki o učiteljih. Nadalje je prišel dopis v zadevi dijaškega doma v Beogradu. Priložen mu je blok za nabiranje prispevkov. Tozadevno se sklone, naj plača vsak član po 1 Din za dijaški konvikt.

Razpust krajnega šolskega sveta v Mežici in javnost. Tov. Zega interpelira tovariša Möderndorferja v zadevi dopisa v Jutru št. 260 in zahteva pojasnila, ker postavlja dopis delovanje Möderndorferja v čudno luč očitajoč njemu in krajnemu šol. svetu korupcijo.

Tov. Möderndorfer izjavlja na to: Razpust občinskega odbora in krajnega šol. sveta v Mežici se je po njegovem mnenju izvršil radi njegove osebe. S tem v zvezi je tudi dopis v Jutru. Predvsem se očita v tem dopisu občinskemu odboru in krajnemu šolskemu svetu razpisnost. V ilustracijo tega navede tov. Möderndorfer, da znaša letošnji oblastni odobreni proračun za Meziško 1.100.000 Din; od tega pa se je do sedaj (15. novembra) porabilo le kakih 360.000 Din. Ostalih 700.000 Din pa je še nedvigljeni. Torej o razpisnosti ni govora.

Kar se tiče njegovih prejemkov pa je povedal, da od občine ni prejel niti pare. Kot tajnik krajnega šol. sveta je imel plačo 150 Din mesečno (odnosno 1 m³ drv). Za obisk rokotvornega tečaja v Ljubljani mu je naklonil krajni šol. svet brez njegove prošnje stipendijo Din 3000. Krajni šol. svet je pri tem pač upošteval razna pota, ki jih je on imel v zadevi šolske občine Mežica in ki so mu povzročile obilne stroške in mnogo truda. — Izjavi tudi, da bo vso zadevo uredil kot to zahteva njegova osebna čast in oziroma na delstvo, da je aktivni član društva. Listu pošlje popravek, v slučaju pa, da ta ne bo sprejet, vloži tožbo.

Navaja, da je denarni promet pri kraj. šol. svetu v tem letu znašal 7.000.000 Din in da bi bil za vodstvo blagajne naravnost potreben poseben blagajnik. To delo je opravljal on sam kot tajnik in je prejel za to nagrado Din 3000, kar nikakor ni previsoka odškodnina za njegovo ogromno delo.

Dokler pa ni pred javnostjo razčištil vse za-
deve in ovrgel nanj naperjene očitke, odlaga funkcijo tajnika pri društvu in stopa v društvenem delovanju popolnoma v ozadje, ker se zaveda, da ugled našega društva te oziroma zahteva.

Zadevo o stipendiji Din 3000 za rokotvorni tečaj v Ljubljani pojasni tudi tovariš predsednik. Omenjena stipendija se je podelila tovarišu Möderndorferju v seli krajnega šol. sveta — v kateri tov. Möderndorfer ni bil navzoč — na njegov, to je predsednikov predlog. Za dobo enomesečnega nadomestovanja tajnika Möderndorferja se je tov. predsednik sam prepričal, kako ogromni so posli pri krajnem šol. svetu in da je moral vse posle opravljati tajnik, ker so drugi odborniki delavci zaposleni pri svojem delu. Radi tega je po njegovem mnenju plača tajnika v primeri z njegovim trudom popolnoma nezadostna. — Pozivlja pa tov. Möderndorferja v imenu društva naj sebe tudi pred javnostjo rehabilitira, ker to zahteva ugled našega društva.

Tov. Möderndorfer obljublja, da bo to storil s pojasnili v listih in tožbo, ki jo vloži proti »Jutru«.

Tov. Zega izjavlja, da se z dobljenimi pojasnili zadovoljuje. Končno se še določi, da bo začasno opravljal tajniške posle tov. Gallob iz Mežice.

Ob sklepu pozivlja predsednik vse navzoče, da gredo korporativno na pokopališče, kjer položimo venec na grob pokojnega tovariša Koširja. Feinig, št. predsednik. Ožbe Lodrant, zapisnikar.

+ **Ljubljansko učiteljsko društvo** je zborovalo dne 6. dec. t. l. v telovadnici II. deške osnov. šole na Cvojevici čisti ob udeležbi nad 200 članov.

Zborovanja so se udeležili tudi novostopivši člani bivše »Slomškove zveze«.

Tov. predsednik je otvoril zborovanje pozdravljajoč vse navzoče tovarišice in tovariše. Posebej pa je pozdravil še naš učiteljski naraščaj t. j. gojence in gojenke IV. letnika, ki so pristopovali predavanju ter tudi mestnega šolskega nadzornika tov. Andreja Rapeta ter oblast. šol. nadzornika tov. Lužarja in končno še tov. Janka Polaka, upravitelja te šole kot hišnega gospodarja.

Naglasil je važnost tega zborovanja ne le glede aktualnega predavanja o delovni šoli, temveč tudi še zato, ker je to zborovanje po 27 letih prvo, ko zboruje vse ljubljansko učiteljstvo zopet skupno, po tem, ko je šlo preko raznih tajnih sil in zaprek, ki so ga dosedaj ločile in se je slednjič zopet združilo v eni sami stanovski organizaciji. Poseben njegov pozdrav pa je veljal tov. predavatelju in njega ge soprog, ki se nista ustrašila truda in sta radevolje ugodila naši prošnji in prihitela v našo sredo.

Tov. Polák se je pridružil svojemu predgovorniku naglašajoč pomen tega skupnega zborovanja. Segli smo si v roke kot tovariši in tovarišice. Tudi on omenja neslogo, ki nas je ločila dolga leta, kateri pa nismo bili sami krivi, temveč so bile krive one skrite, gotove cilje zasledujoče sile, ki so nas razdvajale. Prečital je proglas, ki je bil objavljen v Učit. Tov.

Nato je izjavil dalje: »In uverjen sem, da govorim iz srca in duše vseh onih, ki so bili v Slomškovi zvezi, da menimo tako tudi mi vsi, da »Slomškova družba« nima niti izdaleka namena posegati v personalne zadeve, t. j. izgrati kake zahrbitve vloge ob priliki imenovanj itd., pa bodisi režim že ta ali oni. Kot smo se oklenili prostosti, ki jo nudi deklaracija z ozirom na kulturno in politično stran, zato pa se hočemo držati tudi onega njenega pravca, ki veli, da v personalno-stanovskih ozirih ima svojo odločilno besedo samo naša stanovska organizacija UJU. A če bi se kdo drznil, da bi hotel posegati v te pravice naše stanovske organizacije, potem sem uverjen, da se bomo temu uprli mi vsi, pa naj pride napad od katerekoli strani.«

Da pa nam bo to mogoče, treba iskrene tovariške sloge v katere imenu pozdravlja vse navzoče.

Sledilo je predavanje o »delovni šoli«. Tov. predavatelj Bregant nas je popeljal na teren, ki je pri nas le še prav malo obdelan. Razjasnil je razliko med staro (t. j. našo sedanjo) šolo in šolo bodočnosti, t. j. šolo samodelavnosti, ki stalno napreduje in pridobiva na terenu in je že vpeljana v državah, ki stremje za napredkom tudi na polju šolstva in ki opuščajo oziroma so opustile takomenimovani rokotvorni pouk, pri katerem se ne

vzgoja učencev k »samodelavnosti«, temveč le k rotovi spretnosti izdelati predmete, ki na zunaj kažejo lepe oblike, s katerimi pa se pravzaprav skuša skriti notranje pomanjklivosti stare šole. Ako hočemo učence vzgojiti v praktične ljudi, jih v njih samodelavnosti in iznajdlivosti ne smemo ovirati s strogo predpisanimi urniki in ne z učnimi načrti, ki predpisujejo natančno snov, ki jo je obdelati na posameznih stopnjah. Ti načrti naj bi začrtali samo smernice, ki bi jih bilo treba zasledovati, razporeditev in izbira snovi pa naj bo prepustena učiteljevi samodelavnosti.

Tako nas je popeljal v posamezne učne predmete, pri čemer nam je predložil, koliko snovi se pridobi samo pri enem prirobnem predmetu iz življenja. Pri vsem tem pa učenci sami delujejo, iščejo, razlagajo, pridobivajo, tvorijo.

Za to svoje nad 3 ure trajajoče predavanje, kateremu smo sledili z izrednim zanimanjem, je žel, tako on, kot njegova ga soproga, ki mu je pri vsem pomagala, soglasno priznanje v obliki dolgotrajnega aplavza.

Po zahvalnih besedah tov. nadzornika A. Rape-ta, ki je združil vse to v tri točke, katere naj bi bile vsemu učiteljskemu zvezdu vodnice t. j.: »Učenec bodi samodelaven«, »Izbiraj snov z domačih tal in »Koncentriraj pouk« ter po zahvali tov. predsednika, ki je obenem želel (kot tudi vsi ostali), naj bi se ta njegov referat natisnil, so založili navzoči videti pri hospitaciji v razredu praktično pouk v smislu delovne šole. Izražena je bila želja, naj bi ljubljansko učiteljsko poročalo o priliki v Sevnici, kjer bi nam tov. predavatelj v razredu z otroki podal ono, česar nismo mogli videti.

Obdržali bomo to željo v evidenci in jo tudi uresničili.

Ostale točke dnevnega reda so se preložile na prihodnje zborovanje.

Književnost in umetnost.

Vse tu navedene knjige in publikacije se dobe v Učiteljski knjigarni v Ljubljani. **Frančiškanska ulica št. 6.**

—k Guy de Maupassant, *Povesti iz dneva in noči*. Preložil Janko Tausen. Prosveti in zabavi 14. zvezek. Ljubljana 1926. Založila Tiskovna zadruga. Strani 158. Broš. Din 30.—, v platno Din 40.—

Guy de Maupassant je za Zolajem glavni predstavitelj naturalistične šole in zavzema v romanu čisto posebno mesto. Maupassant je slovensčini že poznan. O. Župančič je prevlel »Lepega strička«, popreje pa je izšlo nekaj njegovih novel.

»Povesti iz dneva in noči« prinašajo 19 novel, ki jih je jako lepo prevlel J. Tausen in v prav lepi opremi izdala Tiskovna zadruga.

—k Trgovski koledar za l. 1927 je izšel v založbi Trgovskega društva Merkur za Slovenijo v Ljubljani. Uredil je koledar zopet g. Fran Zelenik. — Vsebinsko koledarja je zelo pestra in praktična. Posebno nam je omeniti sestavke: Organizacija trgovske pisarne, knjigovodstvo žage, vinska trgovina, razni praktični mišljivi trgovskemu personalu itd. itd. Ta koledar je preprosto vademecum za vsakega trgovca, podjetnika in nameščence. Cena lično v platno vezanemu izvedu je s poštino vred Din 15, kar gotovo ni pretirano. — Naroča se pri Trgovskem društvu Merkur za Slovenijo v Ljubljani, Gradišče 17/1.

—k Zakon o dopolnitvah v zakonu o stanovanjih z dne 15. maja 1925. Pojasnil dr. Alojzij Gradnik, deželni sodnik svetnik in predsednik stanovanjskega sodišča v Ljubljani. V Ljubljani 1926. Založila Tiskovna zadruga. Cena s poštino vred Din 13.50.

Dopolnilo k stanovanjskemu zakonu, ki ga je pretekli mesec sklenila narodna skupščina, je pravkar izdala Tiskovna zadruga z obširnimi pojasnili, ki jih je sestavil na podlagi razsodb raznih stanovanjskih sodišč dr. Alojzij Gradnik.

Naša gospodarska organizacija.

—g Učiteljski dom v Mariboru. Darila in članarina: Zidar Franjo, šol. upr. Lemberg 10 Din; Mihelič Ivan, učit. Kapela-Radenci 40 Din; učit. društvo za konjski okraj 590 Din; učit. društvo za šoštanjski okraj 2000 Din; šole: Ruše 10 Din, Studenci, deška 10 Din; Prevalje 30 Din, St. Ilj pod Turjakom 20 Din; Guštanj 105 Din; Dravograd 60 Din; Ljutomer, deškiška osn. 268 Din; Narplje 20 Din; Celje, deškiška osn. 10 Din; Kostričnica-Podplat 30 Din. — Večina šol še ni poslala izkazov o vplačani članarini; prosim, da to store čimprej, da zamorem skleniti letni račun. Tudi članarina še zdaleka ni vsa vplačana. Podvzajte se tovariši, novo leto je pred durmi! — V Mariboru 6. 12. 1926. **Blagajnik.**

g Društvo za zgradbo Učit. konvikta v Ljubljani. V mesecu novembru so plačale članarino sledeče šole ozir. posamezniki: Vinica 40 Din, Petrova vas 10 Din, Nevleje 20 Din, Dob 20 Din, Komenda 30 Din, Fara pri Kočevju 10 Din, Grčarice 10 Din, Stara cerkev 50 Din, Svetli potok 20 Din, Sv. Ana pri Trzinu 10 Din, deškiška osnovna šola v Kranju 60 Din, Naklo 10 Din, Predvor 60 Din, Bučka 22 Din, St. Janž 60 Din, Trzin 10 Din. Ljubljana: I. deška osnovna 100 Din, II. deška osnovna 100 Din, I. deškiška osnovna 90 Din, IV. deškiška osnovna 50 Din, pomožna šola 50 Din, I. deškiška meščanska (ravateljica Iva Kobalova in strok. učiteljica Marija Mehletova) vsaka po 100 Din = 200 Din, mestni šolski svet 30 Din, Ljubljanska okolica: Borovnica 50 Din, Horjul 40 Din, Hrušica (Mina Selanova) 40 Din, Jezero 10 Din, Podlipa 20 Din, Tomišelj 40 Din, Zalog 50 Din; Vladimir Požar, Radeče pri Zid. mostu, 10 Din, okrajno učiteljsko društvo za litijski okraj po blagajniku tov. Kolencu 2968 Din (podroben izkaz priobčimo prihodnjič), Minka Kobalova, učiteljica v Dobropoljah, 25 Din kot prvi dar preve plače, Janko Štefe, šol. upravitelj v Bukovici, 30 Din, Jakob Slapar, šol. upravitelj na Primskovem, 30 Din, Vendelin Sadar, učitelj v pok. v Ljubljani, 100 Din, skupaj prejel ta mesec 4475 Din. Vsi letošnji prispevki na članarini in darovih znašajo doslej 47.207.55 Din.

Ker končamo s letošnjim mesecem poslovno leto, prosim prav lepo vse poverjenike(ice), naj mi vrnejo prav gotovo do konca decembra »Izkaz o vplačani članarini na svoji šoli«, da morem primerjati vplačane vsote v svojih knjigah.

Jos. Kobal, blagajnik.

—g Učit. Samopomoč. Sporočam članom, da je umrla 7. decembra 1926 članica Emilija Kopriva. Sp. Polškava. Za ta (128.) smrtni slučaj premeite položnice (à 6 Din) v teh dneh. Nakažite ta mašni znesek takoj, da bo letni račun lažši!

Razpisi služb.

Razpis učiteljskih služb v stalno popolnitev. I. Srez Brežice: a) Za učitelje v sledečih krajih: v Artičah, na Bizeljskem, v Brežicah, v Kapelah, v Sromljah, v Senovem 2 mesti, v Sevnici 2 mesti. b) Za učitelje: v Artičah, na Bizeljskem, v Brežicah, v Pišecah, v Zdobah, pri sv. Antonu, na Planini, v Senovem 2 mesti, v Sevnici in v Zabukovju. c) Za učitelje srbohrvaščine: v Brežicah. d) Za šol. upravitelje: v Orehju, v Pišecah, pri sv. Antonu v Podgorju. e) Za učiteljice žen. ročnih del: v Dobovi. — II. Srez Črnomelj: a) Za učitelje: v Dragatušu 2 mesti, v Podzemlju v Starem trgu. b) Za učiteljice: v Adlešičih, v Dragatušu 2 mesti, v Podzemlju, v Preloki, na Sinjem vrhu, v Starem trgu, v Štrek-ljevcu. c) Za šol. upravitelje: v Preloki, na Sinjem vrhu in v Starem trgu. d) Za upravitelja ali upraviteljico: v Cepcljah, v

Črešnjecju, v Maverlenu. — III. Srez Kamnik: a) Za učitelje: v Dobu, v Komendi, v Mengšu. b) Za učiteljice: v Selih, v Vodicah. c) Za šol. upravitelje: v Jaršah, v Nevljah. d) Za šol. upravitelja ali upraviteljico: v Pečah. — IV. Srez Kastav: a) Za učitelje: v Kastvu, pri sv. Mateju. b) Za učiteljice: v Kastvu 2 mesti, v Šarčonih, v Rečici. c) Za šol. upravitelje: v Marčevljah, v Šarčonih, v Studeni. — V. Srez Kočevje: a) Za učitelje: v Starem logu. b) Za šol. upravitelje ali upraviteljico: v Nemški Loki, v Papežih, v Kuržlju, v Ovičaku. — VI. Srez Kranj: a) Za učitelje: v Cerkljah, v Poljanah, v Predvoru, v Selcih, v Smartnem pri Kranju, v Trzinu 2 mesti, v Zelznikih. b) Za učiteljice: v Poljanah, v Sorici. c) Za šol. upravitelje: v Besnici, v Bukovici, v Bukovici, v Dražgošah, v Javorju, pri sv. Lenartu, v Podblici, v Podlonku, v Sorici. d) Za šol. upravitelja ali upraviteljico: v Sovodnju, v Trbojah, na St. Urški gori, v Zalem logu. — VII. Srez Krško: a) Za učitelje: v Boštanjju ob Savi, v Bučih vasi, v Cerkljah ob Krki 2 mesti, v St. Janžu, v St. Jerneju, v Leskovcu, v Mokronogu, v Radečah pri Zidanem mostu 2 mesti, na Raki, v Škocjanu, v Šmarjeti, v Trebelnem, v Velikem Trnu, v Trzinu. b) Za učiteljice: v Bučih vasi, v Cerkljah ob Krki, v Čatežu ob Savi, v St. Jerneju, v St. Jurju pod Kumom, na Kalu pri St. Janžu, v Kostanjevici, na Raki, v Studencu, v Šmarjeti, na Telčah, v Trebelnem, v Trzinu 2 mesti, v Veliki Dolini 2 mesti, v Velikem Trnu, v Zameškem. c) Za šol. upravitelje: v St. Jurju pod Kumom, na Kalu pri St. Janžu, v Studencu, na Telčah, v Velikem Trnu, v Zameškem. d) Za šol. upravitelja ali upraviteljico: v Čadrecih, v Črneči vasi, v Dobovcu. — VIII. Srez Laško: a) Za učitelje: v Dolu pri Hrastniku, v Trbovljah-Vodah. b) Za učiteljice: pri sv. Lenartu nad Laškim. c) Za šol. upravitelje: v Jurkloštru, pri sv. Miklavžu, pri sv. Lenartu nad Laškim. d) Za upravitelja ali upraviteljico: v Gor-nji Rečici, v Henini. — IX. Srez Litija: a) Za učitelje: na Krki, v Plašniku, v Smartnem pri Litiji, v Toplicah pri Zagorju 2 mesti, v Velikem Gabru, v St. Vidu pri Stični 2 mesti, v Višnji gori, v Zagorju ob Savi 3 mesta. b) Za učiteljice: v Dolih 2 mesti, na Krki, v Plašniku, v Velikem Gabru, v St. Vidu pri Stični 2 mesti, v Višnji gori. c) Za šol. upravitelje: v Dolih, na Vačah, v St. Vidu pri Stični. d) Za šol. upravitelja ali upraviteljico: na sv. Gori, v Kolovratu, na Prežganjem, na Primskovem, v Znojiljah. — X. Srez Ljubljana — okolica: a) Za učitelje: Na Dobrovi, v Polhovem Gradcu, na Studencu-Igu. b) Za učiteljice: Na Dobrovi, na Golem, v St. Jurju pri Grosupljem, v Polhovem Gradcu, v Rakitni. c) Za šol. upravitelje: Na Golem, v St. Jurju pri Grosupljem, v Rakitni. — XI. Srez Logatec: a) Za učitelje: na Blokah, v Igavasi, na Rakeku, v Zirihi. b) Za učiteljice: v Babinem polju, v Igavasi. c) Za šol. upravitelja: v Babinem polju. d) Za šol. upravitelja ali upraviteljico: v Zibrah. — XII. Srez Novo mesto: a) Za učitelje: v St. Petru, v Toplicah, v Trebnjem, v Žužemberku 2 mesti. b) Za učiteljice: v

Čatežu, v Črmošnjicah, v Doberniču, v Dolžu, v Dvoru, v Mirni peči, v St. Petru, v Prečni, v Stopičah, v Šmihelu pri Novem mestu, v Šmihelu pri Zumberku, v Toplicah, v Trebnjem, v Valtji vasi 2 mesti, v Zagradcu 2 mesti, v Žužemberku 3 mesta. c) Za šol. upravitelje: v Ajdovcu, v Beli cerkvi, v Dolžu, v Hinjah, v Selih pri Hinjah, v Selih pri Šumberku. d) Za šol. upravitelja ali upraviteljico: v Podstenicah, v Poljanah, v Dolenji Topli rebrji, v Zvirčah. — XIII. Srez Radovljica: a) Za učitelje: na Bledu, na Dovjem, na Jesenicah, na Koroški Beli, v Bohinj, Srednji vasi, v Kranjski gori. b) Za učiteljice: v Begunjah, na Bledu, na Dovjem, v Gorjah, na Jesenicah, v Kropi, v Mošnjah, v Bohinjski Srednji vasi, v Kranjski gori. c) Za upravitelje: v Kropi, v Bohinjski Srednji vasi. d) Za šol. upravitelja ali upraviteljico: v Koprivniku, v Sv. Križu nad Jesenicami. — Koliko razredna je katera šola, je razvidno iz »Staleža učiteljskega in šolstva«, ki se dobi v Učit. tiskarni. — Podrobnosti glede razpisa so razvidne iz Uradnega lista.

LISTNICA UREDNIŠTVA

—lu Tov. Radoslav Knaflič nam poroča, da je na zadnjem zborovanju pri okrajnem učiteljskem društvu popolnoma jasno povedal da se njegova izvajanja glede urejevanja »Učit. Tov.« hčeto njegovega članka »Proglas«, ki ga je priobčeval pred podkrajsko skupščino Ker nimamo vzroka dvomiti, dostavljamo to k listnici v predzadnjem »Tovaršu«.

—lu »O pouku na oddelkih«. Vaš članek smo dali v preveled poznavalcu. a je stvarno domankljivo, zato ga ne moremo priobčiti.

JAVEN POZIV.

Ker skuša g. Jelenc izpodbijati v »EDINSTVU« št. 3. od 8. dec. t. l. moje trditve in navedbe v članku »Člani ožjega sosveta in gospodarsko stanje Pov. UJU« v 14. šte. Učit. tov. od 11. nov. t. l. ga pozivam javno, naj me toži.

Tiskovni zakon je dovolj strog in sem pred sodiščem pripravljen dokazati resničnost vseh števil in svojih trditve.

V Ljubljani, dne 9. decembra 1926.

IVAN DIMNIK.

ARGUS je naš najboljši informacijski zavod
ima v vseh mestih svoje poverjenike
ARGUS daje informacije o vsem, zlasti pa o finančnem stanju denarnih zavodov, trgovsko-industrijskih podjetij in privatnikov
ARGUS-ove informacije so valjdar točno izbrpne in hitre
ARGUS se nahaja v Vuku Karadžića ul. II. Beograd
ARGUS-ov telefon je 6-25, a brzojavni naslov Argus

Novosti za jesen in zimo

Vsakovrstno sukno za obleke in suknje v veliki izbiri. Najnovejši vzorci za damske plašče. Ugodni plačilni pogoji. Na željo se pošljejo vzorci.

A. & E. SKABERNE, veletrgovina
LJUBLJANA

Rokotvorni pouk.

Vse potrebščine za KNJIGOVEŠTVO IN KARTONAŽO dobite najceneje v trgovini

„ŠAGRIN“ dr. z o. z.
LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 6.
(nasproti Hotela Union.)

★

MALI OGLASI

★

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. — Najmanjši znesek Din 5.—

NOVA ŠOLSKA TABLA
dvojnja, na škripcih, se ugodno proda. Ponudbe na upravo U. T.

UPRAVA ZVONČKA
ima več vezanih in nevezanih letnikov na prodaj in sicer boljše vezane à 60.— Din, navadno vezane à 45.— Din in

nevezane à 30.— Din. Dalje ima nešteto posameznih števil vseh letnikov à 3.— Din komad na razpolago.

Z LAHKOTO DOSEŽATE DOBRE USPEHE PRI POUKU.
ako imate uvedene ročne zemljevide kulturnih

skupin, katere je izdal Učit. dom v Mariboru. Izšli so sledeči: I. Pohorje s Kozjakom. — II. Slov. gorice s ptujskim in dravskim poljem. — III. Prekmurje z Medjimurjem. — VI. Celjska kotlina s Spodnjim slovom. — V. Ljub-

ljanska in Mariborska oblast (Slovenija). Cene znižane.

ZGODOVINSKO UČNO SNOV,
ki jo predpisuje novi učni načrt, dobite v J. Nerat: »Zgodovinski čitanki«, ki jo je založila Učit. tiskarna v Ljubljani. Cena je 15 Din.

Naročajte vsa tiskarska dela
za društva, šole, urade itd. itd.
v Učiteljski tiskarni v Ljubljani!